

Інформаційне забезпечення процесів управління проектами та вартістю компанії

Віта Андрєєва

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: AndriievaVA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6357-3063*

В роботі конкретизовано місце інформаційного забезпечення в процесі управління вартістю підприємства та проектами. Досліджено бізнес-процес управління вартістю компанії. Систематизовано інструментарій підвищення ефективності управління проектами підприємства із урахуванням проектних обмежень. Доведено доцільність використання інформаційного забезпечення процесів управління проектами та вартістю компанії.

Актуальність проблематики інформаційно забезпечення процесів управління проектами та вартістю компанії посилюється в умовах розповсюдження інформаційних технологій на всі напрями діяльності суб'єктів господарювання.

Динамічність середовища функціонування вітчизняних підприємств в період цифрових трансформацій збільшує обсяги інформаційних потоків та різноманіття комунікаційних інструментів, що мають бути враховані та використані при реалізації інвестиційних проектів на всіх етапах їх провадження. Сьогодні базовим критерієм для визначення ефективності функціонування підприємства стає його здатність максимізації ринкової вартості компанії.

Для забезпечення ефективності інвестиційної діяльності актуальним є використання сучасних інструментів інформаційного забезпечення менеджменту, до яких відносяться автоматизовані системи бізнес-планування та оцінки інвестиційних проектів, які на основі фінансового моделювання та оцінки майбутнього фінансового стану компанії з урахуванням ризиків, стійкості і ліквідності бізнесу дають відповідь на питання про те, що дозволить підтримати розвиток компанії в умовах військового стану в Україні.

Інформаційним забезпеченням управління з точки зору Титаренка [1] є дані, які отримуються, обробляються, аналізуються, зберігаються та накопичуються, а також система надання результативної інформації для прийняття управлінських рішень за допомогою правильно організованої інформаційної політики.

Загалом, з позиції науковців, що займалися дослідженням даної категорії, інформаційне забезпечення є або сукупністю інформації (наявної на даний момент часу) чи інформаційною базою, або системою, утвореною складовими (програмною, технічною, технологічною тощо) [2]. Серед складових системи інформаційного забезпечення, на думку Малишка, можна визначити інформаційні ресурси, інформаційні технології, технічні засоби та програмне забезпечення [3].

Комунікаційне забезпечення дозволяє реалізувати управлінську діяльність

та супроводжує її на всіх етапах реалізації інвестиційних проєктів. Головним завданням інформаційного механізму з позиції Згурської О. є забезпечити користувача необхідною інформацією і послугами [4]. Інформаційний обмін, створення інформаційних ресурсів та координація інформаційно-аналітичної діяльності здійснюється менеджментом проєкту. Інформаційне забезпечення формує узагальнене уявлення про стан компанії та результати впровадження проєкту на окремих етапах. Обмін інформаційними потоками здійснюється відповідно до організаційної структури проєктної групи зокрема, та всього підприємства загалом, з використанням інструментів і методів комунікації.

Проєкт – це діяльність, комплекс цілеспрямованих і взаємозалежних робіт, направлених на досягнення чітко визначених і вимірюваних результатів за певний проміжок часу, що вимагає залучення та використання відповідної кількості необхідних ресурсів. Процес управління проєктом, починаючи від етапу передпроєктних досліджень (генерації, аналізу та відбору ідей) до етапу закриття проєкту, представляє собою застосування методології системного аналізу до діяльності, спрямованої на досягнення реальних змін на краще.

Процес управління вартістю складається з таких етапів: визначення ринкової вартості компанії; ідентифікація чинників, що впливають на вартість компанії; визначення пріоритетних напрямів реформування стратегії управління для збільшення її ринкової вартості; визначення тактичних заходів управління вартістю компанії; контроль за реалізацією стратегії та тактики управління.

При оцінюванні ринкової вартості підприємства враховують вартість капіталу для компанії, що прямо впливає на вартість майбутнього грошового потоку. Крім того, для отримання максимально об'єктивної оцінки вартості використовуються процедури одразу трьох підходів: доходного, витратного та порівняльного. Важливим наступним етапом означеного процесу є інтерпретація отриманих кількісних показників оцінки вартості підприємства в динаміці та визначення чинників, що позитивно чи негативно вплинули на зміну вартості компанії.

Систематизувавши погляди провідних вчених, можна визначити базові фактори, що впливають на формування ринкової вартості підприємства в сучасних економічних умовах. Збільшувати вартість підприємства лише в результаті поєднання механізмів управління як зовнішніми, так і внутрішніми факторами, що впливають на вартість компанії.

Зазначимо, що суттєво впливати на зовнішні фактори керівництво компанії не має змоги, однак їх можна та необхідно ідентифікувати, оцінювати, використовувати для подальшого розвитку, або мінімізувати їх негативний вплив. Адже реалізація процесу управління вартістю підприємства передбачає вирішення трьох основних задач: визначення напрямів мінімізації вартості капіталу, виявлення резервів збільшення економічної доданої вартості та визначення напрямів збільшення інвестиційної привабливості компанії.

Чистий фінансовий результат залежить також від розміру фінансових витрат, до яких належать і витрати за використання капіталу – фінансові

витрати, виплачувані дивіденди, тощо. Таким чином, для управління вартістю підприємства, управління вартістю капіталу відіграє дуже суттєве значення. Тому, паралельно з управлінням вартістю капіталу, необхідно також вживати заходів для збільшення економічної доданої вартості підприємства (EVA – Economic Value Added). Цей показник прямо відображає ефективність потенційних інвестицій в компанію та використання залученого капіталу [5].

Застосування на практиці саме цього показника можна обґрунтувати тим, що потенційні інвестори зацікавлені в розумінні реальної віддачі від інвестованих ресурсів, тобто в отриманні значення ефекту інвестування в певний проект. Проте, потребують також уваги інші методи оцінювання доцільності інвестування в певний проект чи компанію.

Специфічність класичного проектного менеджменту проявляється у його чіткому розмежуванні термінів виконання кожного із етапів реалізації проекту, які визначається ще при плануванні. На практиці, часові обмеження на виконання етапів проекту, встановлюються за допомогою інструментів календарно-мережного планування, виконуючи роль своєрідного тайм-треккеру. Найбільшого розповсюдження з них, набула діаграма Ганта, що будується як з використанням простих таблиць в програмних середовищах Excel і Smartsheet, так і за допомогою професійних програм, а саме: Microsoft Project, Primavera, GanttPRO, bitrix24 тощо.

Традиційний проектний менеджмент додатково характеризується ще одним привілеєм для ініціаторів проекту – це чітко визначений результат, кінцевий продукт, який прагнуть отримати, стає відомим ще на початкових стадіях реалізації проекту. Таким чином, участь замовника або керівника компанії у процес реалізації проекту ще на початкових етапах, дозволяє стабілізувати його виконання за умови своєчасного усунення помилок.

Постійний моніторинг, контролінг і тестування ключових показників оцінювання ефективності реалізації проекту – є невід’ємними етапами процесу реалізації проектного менеджменту, які його супроводжують. Недоліком використання проектного менеджменту слід назвати його слабку гнучкість, тобто складність у запровадженні змін в процесі його реалізації.

Таким чином, процеси управління проектами та вартістю підприємства об’єднуються та збагачуються за рахунок застосування сучасного інструментарію інформаційно-комунікаційного забезпечення. Розглянуті аспекти інформаційно-комунікаційного забезпечення створюють передумови для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, є невід’ємними складовими реалізації аналітичної діяльності суб’єкта господарювання в сфері управління проектами, які орієнтовані на підвищення його вартості. Здійснення моделювання бізнес процесу управління вартістю компанії в майбутньому передбачає реалізацію низки взаємопов’язаних етапів, спрямованих на формування та імплементацію стратегії вартісноорієнтованого та проектного управління компанією.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, процес управління, вартість компанії, проєкт, інвестиційна привабливість, ризики, стратегія управління підприємством.

Список використаних джерел

1. Tytarenko I. *Improvement of the information support process as a tool of effective company management // Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis.* - 2018. 1(19). – p. 349-353. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/43314>
2. Kryzhanovskiy, Ye., Yashcholt, A., Zhukov, S., & Kozachko, O. *Modeliuvannia biznes-protsesiv ta upravlinnia IT-proektamy [Business process modeling and IT project management].* 2018 (91 p.). Vinnytsia: VNTU. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/QfGOjoH>
3. Babii, O., Malyshko, V., & Pudycheva, H. (2016). *Upravlinnia vartistiu pidpryiemstva // Enterprise value management, 2016.* -207 p.. Odesa: ONEU. (In Ukrainian) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/GfGQqkr>
4. Zghurska O. *Information and communication support of the pharmaceutical industry enterprises. Ecomoty. Management. Business.* – 2017. -№ 4. – p. 132-139. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1672>
5. Shurpenkova, R., & Demko, I. *Deiaki pidkhody do otsinky vartosti biznesu [Some approaches to business valuation] // Visnyk of Lviv Polytechnic National University.* – 2017. – p. 324-329 | [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/33926/1/61_324-330.pdf